

1822

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΤΩΝ
ΣΧΟΛΕΙΩΝ
ΤΗΣ
ΘΕΟΣΩΣΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΣ
ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Διαιρέσις τῶν Σχολείων

1. Ἐν ἐκάστῳ χωρίῳ, ἔχοντι ἱεράν Ἐκκλησίαν καὶ μὴ ὑπερβαίνουντι τοὺς πενήκοντα οἴκους, ἀπαραιτήτως ὑπάρξει ἐν Παιδαγωγείῳ ἀρρένων ὁμοῦ καὶ κορασίων, παρεκτὸς ἐὰν ὑπάρχη γυνὴ εἰδήμων γραμμάτων καὶ ἀναδεχομένη τὴν τῶν κορασίων διδασκαλίαν.
2. Ἐν ἐκάστῳ χωρίῳ περιλαμβάνοντι 50—100 οἴκους, ὑπάρξει ἐν Συνδιδασκῆριον (ἢ Ἀλληλοδιδασκῆριον) ἀρρένων τε καὶ κορασίων ὁμοῦ ἐν ἑλείψει γυναικὸς διδασκάλου.
3. Ὅπου οἱ οἴκοι εἰσὶ 150—250 ὑπάρξει ἐν Συνδιδασκῆριον (ἢ Ἀλληλοδιδασκῆριον) τῶν ἀρρένων καὶ ἐν χωριστῶν Παρθεναγωγείων. Εἰ δὲ ἐπαρκοῦσιν οἱ πόροι καθιδρύεται καὶ ἐν Ἑλληνικὸν σχολεῖον.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΤΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΤΗΣ

ΘΕΟΣΩΣΤΟΥ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΚΑΠΠΑΔΟΚΙΑΣ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Διαιρέσις τῶν Σχολείων

1. Ἐν ἐκάστῳ χωρίῳ, ἔχοντι ἱερὰν Ἐκκλησίαν καὶ μὴ ὑπερβαίνοντι τοὺς πεντήκοντα οἴκους, ἀπαραιτήτως ὑπάρξει ἐν Παιδαγωγείῳ ἀρρένων ὁμοῦ καὶ κορασίων, παρεκτός ἐν ὑπάρχει γυνή εἰδήμων γραμμάτων καὶ ἀναδεχομένη τὴν τῶν κορασίων διδασκαλίαν.
2. Ἐν ἐκάστῳ χωρίῳ περιλαμβάνοντι 50—100 οἴκους, ὑπάρξει ἐν Συνδιδασκῆριον (ἢ Ἀλληλοδιδασκῆριον) ἀρρένων τε καὶ κορασίων ὁμοῦ ἐν εὐλείψει γυναικὸς διδασκάλου.
3. Ὅπου οἱ οἴκοι εἰσι 150—250 ὑπάρξει ἐν Συνδιδασκῆριον (ἢ Ἀλληλοδιδασκῆριον) τῶν ἀρρένων καὶ ἐν χωριστὸν Παιδαγωγείῳ. Εἰ δὲ ἐπαρκούσιν οἱ πόροι καθιδρύεται καὶ ἐν Ἑλληνικὸν σχολεῖον.

4. Ὅπου ὁ πληθυσμὸς τῶν ὀρθοδόξων ἐστὶν ἀνώτερος, ἐκεῖ ὑπάρξει ἐν Παρθεναγωγείῳ, ἐν Συνδιδασκηρίῳ (ἢ Ἀλληλοδιδασκηρίῳ) καὶ ἐν Ἑλληνικὸν σχολεῖον διὰ τὰ ἄρρενα-

5. Ἐν ταῖς πόλεσι καὶ κωμοπόλεσιν ἰδρυτέα ἀνά ἐν ἡ (κατὰ λόγον τοῦ πληθυσμοῦ) δύο νηπιαγωγεῖα, ὑπὸ γυναικῶν διευθυνόμενα, πρὸς ἀναπλήρωσιν τῆς οἰκιακῆς ἀνατροφῆς καὶ εὐχερεστέραν τῆς πατρῴου γλώσσης ἐκμάθησιν. Ὅταν δὲ πολυπλασιασθῶσιν αἱ τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου τῆς ἐπαρχίας τελειοδιδασκαί, τότε προτιμηθήσονται γυναικῆς παιδαγωγοὶ καὶ ἐν τοῖς Παρθεναγωγείοις τῶν χωρίων.

6. Τῶν Συνδιδασκηρίων (ἢ Ἀλληλοδιδασκηρίων,) ἐκπληρούντων τὸν πρῶτιστον σκοπὸν αὐτῶν, τὴν προκαταρκτικὴν διδασκαλίαν τῆς καθομιλουμένης πατρῴου γλώσσης διὰ καθημερινῆς ἐκστηθίσεως λέξεων, φράσεων καὶ διαλόγων καὶ μεταφράσεων ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ εἰς τὸ κοινολάλητον Ἑλληνικόν, ἢ περιόδου τῶν μαθημάτων τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων ἐστὶ τριετής· ἐν δὲ ταῖς κωμοπόλεσι καὶ πόλεσι τετραετής· ἐν τούτοις εἰσάγεται καὶ ἡ διδασκαλία τῆς Ὀθωμανικῆς γλώσσης ἐπὶ τοῦ παρόντος· βραδύτερον δὲ καὶ ἡ τῆς Γαλλικῆς.

Σημ. Ὅσαι Κοινότητες, μικταὶ ἐξ Ὀρθοδόξων καὶ Ἀρμενίων, θελήσουσιν ἐκ συμφώνου ἔχειν ἐν καὶ τὸ αὐτὸ Ἑλληνικὸν σχολεῖον ἢ Γυμνάσιον, ἐκεῖ μετὰ τῶν ἄλλων ἐγκυκλίων μαθημάτων, διδίσκονται καὶ αἱ τρεῖς ἑμοὶ γλώσσαι, ἢ Ἑλληνικὴ, ἢ Ἀρμενικὴ καὶ ἢ Ὀθωμανικὴ.

7. Τὸ Κεντρικὸν Γυμνάσιον καὶ τὸ Κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον, ἀνώτερα ἔντα πάντων τῶν ἄλλων παιδευτηρίων, λογίζονται τῆς ὅλης ἐπαρχίας κοινά, ὅπου καὶ ἂν ᾧσι, καὶ ὅπως ἂν συντηρῶνται χρηματικῶς.

8. Ἴδιον πολυτεχνικὸν Γραμματοδιδασκαλεῖον διὰ τὰ ἄρρενα ἰδρυθήσεται, ὅταν οἱ πόροι τῶν δύο Κεντρικῶν Σχολῶν ἀπροσδεῶς ἐξασφαλισθῶσιν.

9. Μετὰ τὴν ἰδρυσιν τοῦ πολυτεχνικοῦ Ὀρφανοτροφείου, ἐκ τοῦ περισσεύματος τῶν μοναστηριακῶν προσόδων, καὶ ἐξ ἐνός μετζίτις χορηγίας πάντων τῶν κληρικῶν· τούτων δὲ μὴ ἐπαρκούντων καὶ ἐκ τοῦ περισσεύματος τῶν πόρων τῶν Κεντρικῶν σχολῶν, ἰδρυθήσεται καὶ ἡ ἀνάλογος ἱερατικὴ Σχολή.

10. Ἐγκρίνεται ἵνα συμβουλευθῶσιν οἱ γονεῖς ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Μητροπό-

λεως ὅπως μὴ πέμπωσι τὰ τέκνα αὐτῶν εἰς τὰ ἰδιωτικὰ σχολεῖα, ὡς ἐπηραζόντα πολυειδῶς τοῖς δημοσίοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Πόροι τῶν Σχολείων.

1. Οἱ πόροι τῶν Σχολείων λαμβάνονται:

α. Ἐξ ἱερῶν βαπτισμάτων.

β. Ἐκ γάμων α. β' καὶ γ'. τάξεως.

γ. Ἐκ διαλύσεως ἀρραβῶνων.

δ. Ἐκ λειψάνων καὶ ἱερῶν μνημοσύνων.

ε. Ἐκ τῶν ἀγόντων ἐπέτειον ἑορτῆν.

ς. Ἐκ τῶν προσκυνητῶν.

ζ. Ἐκ διαβαινόντων ἐμπόρων κατὰ προαίρεσιν.

η. Ἐκ δίσκων τακτικῶν καὶ ἐνός ἐκτάκτου κατὰ τὴν ἐπέτειον ἑορτῆν

τῶν σχολείων (μετὰ διανομῆς τυχὸν προσφορᾶς ἢ ἄρτου).

θ. Ἐκ δεκάτης (δώρου) εἰς φυσικὰ προϊόντα, ἐφαρμοζομένης ἐξαιρέτως εἰς τὰ χωρία δι' ἔλλειψιν ἀργυρίου.

ι. Ἐξ ἐπικυρώσεως παντοίων ἰδιωτικῶν ἐγγράφων, γινομένης παρὰ τῆς Δημογεροντίας, καὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως (τοῦ τριτημορίου χορηγουμένου εἰς τὰ κεντρικὰ σχολεῖα.)

ια. Ἐκ τῶν ἐμπορικῶν πράξεων, χορηγουμένων δύο γροσίων ἐπὶ τοῖς χιλίοις γροσίοις, κατὰ συνείδησιν.

ιβ. Ἐκ διαθηκῶν καὶ ἀφιερωμάτων, ἐφ' ἃ προτρέψουσι τοὺς χριστιανούς πρὸ πάντων οἱ πνευματικοὶ πατέρες.

ιγ. Ἐκ λαχείων γινομένων κατ' ἔτος.

ιδ. Ἐξ οἰωνδήποτε μερικῶν Λεσχῶν καὶ Ἀδελφοτήτων, κατὰ λόγον τοῦ περισσεύματος τῶν πόρων.

ισ'. Εκ δικαίων προστίμων επιβαλλομένων τῇ κοινῇ ἐγκρίσει τῆς Δημογεροντίας καὶ τῆς ἱεράς Μητροπόλεως.

ισγ'. Καταργουμένων τῶν περιττῶν καὶ ματαίων ἐξόδων, τῶν κατὰ τοὺς ἀρραβῶνας καὶ τοὺς γάμους, δίδεται ἀνάλογος συνδρομὴ εἰς τὰ σχολεῖα.

ισδ'. Εκ γενικοῦ μνημοσύνου, γινομένου ἐτησίως τῇ Κυριακῇ τῆς Ὁρθοδοξίας (ἀντὶ ἐνὸς γροσίου τὸ ὄνομα) τὰ μὲν 2|10 τοῦ συναγομένου ἀργυρίου δίδεται τῷ ναῷ καὶ τοῖς ἱερεῦσι τὰ δὲ 8|10 εἰς τὰ σχολεῖα.

ις'. Διὰ μὲν τὰ ἀπολυτήρια τῶν σχολείων λαμβάνεται μία λίρα διὰ δὲ τὰ τοῦ Κεντρικοῦ Γυμνασίου λαμβάνονται πέντε λίραι εἰς ὄφελος τῆς ἐκδιδούσης Σχολῆς.

ιθ'. Εκ πενταγρόσων ἢ δεκαγρόσων κατὰ μῆνα διδάκτρων (λαμβανόμενων διὰ τὸ ἀσφαλές, ἀπαξ λόγῳ εἰσητηρίου ἐνιαυσίου εἰς τὰ Ἑλληνικά) ἀπὸ τῶν εὐπορούντων μαθητῶν, καθ' ὅσον καὶ ὅπου τὸ μέτρον τοῦτο εἶναι ἐφαρμόσιμον.

κ'. Εκ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν παγκαρίων, ἀναπληρούντων τὸ ἔλλειμμα τῆς ἐτησίου δαπάνης.

κα'. Εἰ δὲ μὴ ἐπαρκοῦσι τὰ παγκάρια, ἀναπληροῖ τὸ ἔλλειπον συνεισφορά τῆς Κοινότητος.

Σημ. Αἱ ἱεραὶ μοναὶ τῶν Ταξίτην καὶ τῆς Θεοτόκου τοῦ Κέρκερα, συνυποστηρίζουσι τὰ τῶν παρακειμένων χωρίων σχολεῖα καθ' ὅσον δύναται.

2. Οἱ πόροι τῶν Κεντρικῶν σχολῶν λαμβάνονται

α'. Εκ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει κεντρικοῦ ταμείου τῆς Καππαδοκικῆς ἐκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος.

β'. Ἐξ ἐτησίας προκαταβολῆς πέντε, δέκα καὶ δεκαπέντε λιρῶν παρὰ τῶν εὐπορούντων μαθητῶν καὶ τῶν εὐπορουσῶν μαθητριῶν τῆς ἐπαρχίας, ἐξαιρουμένων τῶν νομίμως ἀποδειγμένων ἀπόρων.

γ'. Ἐξ ἐτησίας προκαταβολῆς εἴκοσι λιρῶν παρὰ τῶν ἐξωθεν τῆς ἐπαρχίας φοιτῶντων καὶ φοιτωσῶν ἐνοίκων μαθητῶν ἢ μαθητριῶν.

δ'. Οἱ μὴ ἐνδικαιώμενοι μαθηταὶ καὶ αἱ μὴ ἐνδικαιώμεναι μαθητρίαι ἀποτίουσι ἐτησίως 3—5 λίρας.

Σημ. Ἄντὶ ἀργυρίου εἰσὶ δευτὰ καὶ τὰ προσφερόμενα τρόφιμα καὶ φυσικὰ προϊόντα.

ε'. Διὰ τὰ ἐκδιδόμενα ἀπολυτήρια τοῦ Κεντρικοῦ Γυμνασίου λαμβά-

νονται 5 λίραι διὰ δὲ τὰ τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου ἀπολυτήρια, τότε εἰσπράττεται τὸ δικαίωμα τοῦτο, ὅταν ἡ τελειοδιδάκτος προτιθῆται ἐγκατασταθῆναι ἔξω τῆς ἐπαρχίας, πρὸ τοῦ διδάξαι ἐν αὐτῇ τρία ἔτη τοῦλάχιστον. Διὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην ἀπαιτεῖται ἐγγύησις.

ς'. Ἡ ἱερά Μονὴ τοῦ τιμίου Προδρόμου χορηγεῖ ἐτησίαν συνδρομὴν ἀνάλογον τῶν προσόδων αὐτῆς.

ζ'. Ἐὰν μετὰ θάνατον τοῦ Μητροπολίτου τῆς ἐπαρχίας ἐγκαταλειφθῇ κληρονομία τῇ ἐπαρχίᾳ, τὸ μὲν ἥμισυ λαμβάνεται διὰ τὰς Κεντρικὰς σχολὰς, τὸ δ' ἕτερον ἥμισυ διανέμεται εἰς τὰ λοιπὰ σχολεῖα τῆς ἐπαρχίας ἐξ ἴσου.

3. Οὐδέποτε δαπανᾶται ὅλη ἡ ἐτησία πρόσσδος ἐκάστου Σχολείου, ἀλλ' ἀποτίθεται πάντοτε τὸ τριτημῆριον αὐτῆς ὡς τοκιστέον κεφάλαιον.

4. Πρὸς ἀσφάλειαν τῶν κεφαλαίων, λόγῳ ἀξίων ὄντων, ἀγοράζονται, προσοδοφόρα κτήματα ἐπ' ὀνόματι τῶν σχολείων.

5. Ἡ βελτίωσις τῆς ἔσω καὶ ἔξω καταστάσεως τῶν σχολείων γίνεται βαθμιαία, καὶ κατὰ λόγον τῆς αὐξήσεως τῶν ἐνιαυσίων προσόδων καὶ τῆς ἐπιστημότητος τῆς κομποπόλεως ἢ τοῦ χωρίου, ἐνθα τὰ σχολεῖα ὑπάρχουσιν.

6. Ὅπου καὶ μετὰ τὴν πρέπουσαν καὶ ἀνγκαίαν τῶν σχολείων βελτίωσιν πλεονάζουσιν οἱ πόροι, ἐκεῖ γίνεται χρῆσις τοῦ περισσεύματος εἰς περιβολὴν καὶ ὑποτροφίαν τῶν εὐφυστέρων καὶ ἀπόρων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

Γενικά προγράμματα.

Α'. ΣΥΝΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ ἢ ΑΛΛΗΛΟΔΙΔΑΚΤΗΡΙΑ.

1. Τὰ ἐν αὐτοῖς διδασκτέα μαθήματα εἰσὶ τάδε:

α'. Ἀνάγνωσις καὶ γραφὴ ἐν ἀπάσαις ταῖς τάξεσι.

Σημ. Ἡ ὀρθὴ ἀνάγνωσις, συνυποτιθῆσι καὶ τῆς προφορᾶς τὴν ὀρθότητα ἐφ' ᾧ πάνυ

πρωτοκρίτων τῆ περιγραφῆ τῶν ἰσομένων διδασκάλων καὶ παιδαγωγῶν ἐν ἀπλοῖς καὶ ξινο-
γλώστοις παιδείαις. Δόκιμοι δὲ γραφῆ ἴσκι κλίσει ἢ στρογγύη τεὶ εὐανάγνωστοι.

β'. Καθημερινὴ ἐκστήθισις λέξεων καὶ φράσεων καὶ διαλόγων ἐκ τοῦ
Τουρκικοῦ εἰς τὸ κοινολάλητον Ἑλληνικὸν (οὐχὶ τάντίστροπον) ἐν ἀπάσαις
ταῖς τάξεσι.

Σημ. Αἱ ἀσκῆσις αὐταὶ γίνονται, οἷου κλιτικῆ γ' ὡσὰ ἔστιν ἡ Τουρκικῆ.

γ'. Ἐκστήθισις τῶν συνήθων τοῖς παισὶ προσευχῶν, καὶ τοῦ ἱεροῦ
συμβόλου καὶ τῶν δέκα ἐντολῶν καὶ τῶν μακαρισμῶν Ἑλληνιστί, ἀφ' οὗ
νοηθῆ καλῶς ἢ λεκτικῆ αὐτῶν σημασία.

δ'. Στοιχειώδης ἱερὰ ἱστορία καὶ ἱερὰ Κατήχησις.

ε'. Στοιχειώδης πρακτικὴ ἀριθμητικὴ ἐπὶ τῶν τεσσάρων πράξεων τῶν
ἀκεραίων ἀριθμῶν.

ς'. Στοιχειωδεστάτη γεωγραφία.

ζ'. Στοιχειωδεστάτη Ἑλληνικὴ ἱστορία.

η'. Ἐκστήθισις τῶν τύπων τῶν ὀνομάτων (οὐσιαστικῶν καὶ ἐπιθέτων)
τῶν ἀντωνυμιῶν, τῶν ὀμαλῶν ρημάτων καὶ τῶν ἀκλίτων τοῦ λόγου μερῶν
τῆς Ἑλληνικῆς γραμματικῆς.

Σημ. α'. Ἐν ταῦτοις τοῖς διδασκτικῶν μαθήμασιν, οἱ μαθηταὶ ἀπαγγέλλουσι τὸ μάθημα
Ἑλληνιστί, ἀφ' οὗ ἐνοήσωσιν αὐτὸ καλῶς δὲ Τουρκικῆς ἐρμηνείας λεκτικῆς τε καὶ νοη-
ματικῆς.

Σημ. β'. Τὰ βιβλία τῆς ἀναγνώσεως καὶ τὰ διδασκτικὰ ὑποβάλλονται ὑπὸ τὴν ἐγκρίσει,
τοῦ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτου.

2. Ἡ διάρκεια τῆς ἐν τοῖς Παιδαγωγείοις ἢ Ἀλληλοδιδασκητοῖς ἢ Συνδι-
δασκητοῖς φοιτήσεως ἐξήρηται ἐκ τῆς περὶ τὸ ἐννοεῖν καὶ ὀμιλεῖν ὀπωσοῦ,
τὴν καθομιλουμένην Ἑλληνικὴν χωρὶς τῆς ἰκανότητος ταύτης, ἢ εἰς Ἑλλη-
νικὸν σχολεῖον προβέβαισι ἀποδοκιμάζεται.

Β'. ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ.

1. Τὰ ἐν αὐτοῖς διδασκτικὰ μαθήματα εἰσὶ ταῦτα.

Ἔ τ ο ς Α'.

α'. Ἑλληνικὰ (ἐκ τοῦ πρώτου τόμου τῆς Χρηστομαθείας) καθ' ἑκά-
στην πλὴν τοῦ σαββάτου.

Σημ. Ἐν τῷ Ἑλληνικῷ μαθήματι γίνεται καὶ ἡ διδασκαλία καὶ ἡ ἐφαρμογὴ τῆς
γραμματικῆς, προβαίνοντων τῶν μαθητῶν βασηδῶν ἀπὸ τῶν τύπων εἰς τὸς κανόνες.

β'. Ἐκστήθισις φράσεων καὶ διαλόγων ἐκ τοῦ τουρκικοῦ εἰς τὸ Ἑλ-
ληνικὸν μετὰ γραφῆς ἐπὶ τοῦ πίνακος, πρὸς ἀσκήσιν ὀρθογραφικῆν, τετρακτίς
τῆς ἐβδομάδος.

γ'. Ἱερὰ ἱστορία τοῦ Π. Δ. τρεῖς τῆς ἐβδομάδος.

δ'. Πρακτικὴ Ἀριθμητικὴ δις τῆς ἐβδομάδος (ἢ τοῦ Γεράκη).

ε'. Ἐκκλησιαστικὴ μουσικὴ δις τῆς ἐβδομάδος (ὅπου ὑπάρχει διδά-
σκαλος.)

ς'. Ἰχνογραφία ἀπαξ τῆς ἐβδομάδος (ὅπου ὑπάρχει διδάσκαλος.)

2. Κατὰ πᾶν Σάββατον γίνονται ἐπαναλήψεις τῶν Ἑλληνικῶν μαθημά-
των τῆς ἐβδομάδος, αἱ δὲ τῶν λοιπῶν γίνονται κατὰ κεφάλαια ἢ βιβλία,
ὀπότε τύχοι.

3. Οἱ ξενόγλωσσοι μαθητῶν καὶ λέγουσι πᾶν μάθημα μόνον Ἑλλη-
νιστί (ἐν τῇ κοινολάλητῳ φωνῇ) ἀφοῦ ἐνοήσωσιν αὐτὸ καλῶς διὰ τουρκικῆς
ἐρμηνείας λεκτικῆς καὶ νοηματικῆς.

Ἔ τ ο ς Β'.

α'. Ἑλληνικὰ ἐξ ἀναλόγων συγγραφέων καὶ γραμματικὴ κατὰ τὸ αὐτὸ
πρὸς καὶ τὴν αὐτὴν μέθοδον.

β'. Ἐκστήθισις φράσεων καὶ διαλόγων ὡς ἀνωτέρω.

γ'. Ἱερὰ ἱστορία τῆς Κ. Δ. τρεῖς τῆς ἐβδομάδος.

δ'. Πρακτικὴ ἀριθμητικὴ (συνέχεια καὶ τέλος) δις τῆς ἐβδομάδος.

ε'. Πολιτικὴ γεωγραφία, δις τῆς ἐβδομάδος.

ς'. Ἑλληνικὴ μυθολογία, δις τῆς ἐβδομάδος.

ζ'. Μουσικὴ καὶ ἰχνογραφία, ὡς ἀνωτέρω.

Κατὰ πᾶν Σάββατον ἐπαναλήψεις ὡς ἀνωτέρω.

Ἔ τ ο ς Γ'.

α'. Μάθημα Ἑλληνικὸν μεθ' οὗ συνδιδάσκεται καὶ συναφαιμάζεται τὴ
Συντακτικὴν, ὅσον οἷον τε περιληπτικὴν καὶ εὐμέθοδον.

β'. Μεταφράσεις (ὡς θέματα) ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ εἰς τὸ κοινὸν Ἑλληνικὸν ἰδίωμα, οὗτοι μεμελετημένοι, μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ διδασκάλου διόρθωσιν, ὥστε λέγειν τὸν μαθητὴν τὸ μετάφρασμα ἐξ ἀπλῆς ὕψεως τοῦ Τουρκικοῦ κειμένου. Γινέσθω δὲ ἡ ἀσκῆσις αὕτη δις ἢ τρίς τῆς ἐβδομάδος κατὰ τὴν χρείαν.

γ'. Ἑρᾶ κατήχησις τρίς τῆς ἐβδομάδος.

δ'. Ἑλληνικὴ ἱστορία (ἐν ἣ περιλαμβάνονται καὶ τὰ κυριώτερα τῆς Ἀρχαιολογίας) τρίς τῆς ἐβδομάδος.

ε'. Μουσικὴ καὶ ἰχνογραφία ὡς ἀνωτέρω.

Κατὰ πᾶν σάββατον ἐπαναλήψεις, ὡς ἀνωτέρω, καὶ ἀσκήσεις τεχνολογικαὶ καὶ ὀρθογραφικαί.

Ἔ τ ο ς Δ'.

α'. Ἑλληνικά μετὰ τοῦ συντακτικοῦ, ὡς ἀνωτέρω, (πεζοὶ καὶ ποιηταὶ τινὰ θεωρητικὰ περὶ ποιήσεως κλπ.)

β'. Μεταφράσεις ἐκ τοῦ Τουρκικοῦ εἰς τὸ ἀρχαῖον Ἑλληνικὸν, ὡς ἀνωτέρω, δις τῆς ἐβδομάδος.

γ'. Ἐπιστολογραφία ἐν τῇ καθομιλουμένῃ Ἑλληνικῇ ἀπὸ τῆς ἐβδομάδος.

δ'. Ἐπίτομος καὶ περιληπτικὴ ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία.

ε'. Στοιχειώδης μαθηματικὴ καὶ φυσικὴ γεωγραφία.

ς'. Πρακτικὴ γεωμετρία (ἢ τοῦ Γεράκη.)

ζ'. Διπλογραφία μετὰ περιληπτικῆς καὶ συντόμου ἐμπορικῆς ἀριθμητικῆς.

Ἐπαναλήψεις πάντων τῶν μαθημάτων κατὰ κεφάλαια ἢ βιβλία, λόγους καὶ ραψωδίας ἢ δράματα.

Σημ. Ὅπου ἡ περίοδος τῶν μαθημάτων ἐστὶ τετραετής, διδάσκεται καὶ ἡ Ὁθωμανὴ γλῶσση κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη. Ἡ δὲ Γαλλικὴ παρακείμεται ἐπὶ τοῦ πλείοντος εἰς τὸ Κεντρικὸν Γυμνάσιον.

Γ'. ΠΑΡΘΕΝΑΓΩΓΕΙΑ.

1. Τὰ Παρθεναγωγεῖα διαιροῦνται εἰς δύο τάξεις, εἰς κατώτερα τὰ τῶν χωρίων, καὶ εἰς ἀνώτερα τὰ τῶν πόλεων καὶ κωμοπόλεων. Τὰ μὲν πρῶτα

ἰσοδυναμοῦσι κατὰ τὰ μαθήματα τοῖς τῶν ἀρρένων Συνδιδασκητοῖς ἢ Ἀλληλοδιδασκητοῖς, ἐπιδιδασκόμενων καὶ τῶν ἀναγκαιῶν γυναικείων ἐργασίῶν πρακτικῶς ἐπὶ τὸ τελειότερον. Ἐν δὲ τοῖς ἀνωτέροις συνεννοῦνται κατὰ σειράν τὰ μαθήματα τῶν τε Ἀλληλοδιδασκητῶν καὶ τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων, διδασκόμενα ἐν ἑξαετίᾳ ἢ ἑπταετίᾳ, καθ' ὅσον εὐκολύνεται ἡ ἐκμάθησις τῆς καθομιλουμένης Ἑλληνικῆς γλώσσης. Ἐπιπροστίθενται δὲ καὶ τὰ ἀναγκαῖα καὶ συνήθη ταῖς γυναῖξι χειροτεχνήματα, ἡ διδασκαλία τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας καὶ ἀνατροφῆς· ἐτι δὲ καὶ ἡ φωνητικὴ μουσικὴ σεμνῶν καὶ καταλλήλων ἀσμάτων, μάλιστα θρησκευτικῶν.

2. Ἡ διδασκαλία καὶ ἀσκῆσις τῶν γυναικείων ἔργων γίνεται συνήθως μετὰ μεσημβρίαν, καὶ μάλιστα κατὰ τὰ δύο τελευταῖα ἔτη.

3. Τὸ ὑλικὸν τῶν χειροτεχνημάτων χορηγεῖται τοῖς κορασῖαις παρὰ τῆς ἐφορίας, ταῦτα δὲ, σκοπὸν ἔχοντα μᾶλλον τὴν χρησιμότητα ἢ τὴν πολυτέλειαν, ἀκολούθως ἐκποιοῦνται διὰ λαχείου, εἰς ὄφελος τοῦ παραγαγόντος αὐτὰ Παρθεναγωγείου.

4. Παρὰ τὴν εἰδικὴν ἐφορίαν ἐκάστου Παρθεναγωγείου, φροντίζουσιν περὶ τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν αὐτοῦ καὶ ἐποπτεύουσιν τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ προγράμματος, ἐγκαθίστανται καὶ δύο ἢ τρεῖς κοσμητρικαὶ ἀπὸ καλῶς ἀνατετραμμένων οἴκων, ἵνα ἐποπτεύωσι καὶ διευθύνωσι τὰς ἐν αὐτῷ γυναικείας ἐργασίας καὶ ἀσκήσεις σὺν τῇ Διευθυντρίᾳ, καθὼς καὶ τὰ τῶν παιδῶν καὶ βραθειῶν.

5. Πᾶσαν Κυριακὴν αἱ μὲν μαθήτριαι συνεχόμεναι ἐν τῷ Παρθεναγωγείῳ, οἱ δὲ μαθηταὶ τοῦ τε Ἀλληλοδιδασκητοῦ καὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ σχολείου συνεχόμενοι ἐν τῇ εὐρυχωροτέρᾳ τῶν σχολείων αἰθούσῃ μετὰ τῶν ἀρροδίων διδασκάλων, μετὰ τὴν θείαν λειτουργίαν, ἢ μετὰ μεσημβρίαν, καθὼς ἂν εὐαρεστῆται ἡ Κοινότης, ἀναγινώσκουσι τὰ Κυριακοδρόμια τῆς Θεοτόκου τουρκιστί, ἵνα ὠφελῶνται καὶ ἄλλοι ἀρραταί.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Τὸ κεντρικὸν Γυμνάσιον καὶ τὸ κεντρικὸν Παρθεναγωγεῖον.

1. Σκοπὸς ἀμφοτέρων τῶν Κεντρικῶν σχολῶν ἐστὶν ἡ ταχύτερα καὶ ἀσφαλεστέρα διάδοσις τῆς πατρίου γλώσσης, ἡ ἐπιμελεστέρα ἀγωγή καὶ ἡ κατάρτισις διδασκάλων ἑκατέρου τοῦ φύλου τῆς ἐπαρχίας.

2. Ἐκατέρας σχολῆς τὰ μαθήματα καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν καθηγητῶν καὶ διδασκάλων, καθὼς καὶ ὁ τῶν ἐνδiciaτηθησομένων μαθητῶν καὶ μαθητριῶν προάγονται ἀναλόγως τῇ αὐξήσει τῶν τακτικῶν ἐνιαυσίων προσόδων.

3. Τὰ μαθήματα δρίζονται συνωδὰ τοῖς προγράμμασι τῶν ἐν Ἑλλάδι τελειοτέρων Γυμνασίων καὶ Παρθεναγωγείων, ἀποκλειομένης ἐπὶ τοῦ παρόντος ἐκ τοῦ κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου τῆς σπουδῆς Εὐρωπαϊκῶν γλωσσῶν καὶ τοῦ κλειδοκυμβάλου.

4. Ἡ λοιπὴ διαίτησις καὶ περιβολὴ κανονίζεται ὁμοιομόρφως καὶ λιτῶς κατὰ τὸν κανονισμὸν τοῦ Ἀρσακίου Παρθεναγωγείου καὶ τῆς Ῥιζαρίου σχολῆς.

5. Οἱ εἰσαγόμενοι μαθηταὶ ἑκατέρου τοῦ φύλου ἔχουσι δωρεὰν τὴν κατοικίαν, τὴν τροφὴν, τὸ φῶς, τὰ πλυστικά, τὴν ὑπηρεσίαν καὶ τὴν διδασκαλίαν, ἀποτίοντες (οἱ εὐπορώτεροι) λίρας 5, ἢ 10, ἢ 15 ἑθνομανικᾶς ἐτησίως ἐκ προκαταβολῆς. Ἡ δὲ ἐνδυμασία καὶ ἡ προμήθεια τῶν διδασκτικῶν βιβλίων ἐστὶν εἰς θάρος αὐτῶν, τοῦλάχιστον κατὰ τὴν πρώτην ἑπταετίαν.

6. Γίνονται δεκτοὶ καὶ ἐξωτερικοὶ μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι, μὴ διατρεφόμενοι ἐν τοῖς καταστήμασιν ἀλλὰ μόνον διδασκόμενοι, ἐὰν ἀποτίωσι κατ' ἔτος 3—5 λίρας παρεκτὸς τῶν ἀποδεδειγμένων ἀπόρων.

7. Μέχρις οὗτου σὺν Θεῷ ἰδρυθῆ εἰδικὴ ἱερατικὴ σχολή, οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ἱερατεύσοντες, ἐκπαιδεύονται ἐν τῷ Κεντρικῷ Γυμνασίῳ φέροντες σχῆμα κληρικοῦ.

8. Ὅσοι ἂν ἐκ τῶν τελειοδιδάκτων ἐνδεεῖς ὄντες οὐδὲν ἀπέτισαν τῇ σχολῇ, καὶ ὅσοι εὐποροὶ ὄντες ἀντὶ τοῦ διδασκαλικοῦ σταδίου μετέλθωσι

τὸ ἐμπορικόν, ἑκάτεροι οὗτοι, ὅταν εὐκολυνθῶσιν, ὑποχρεοῦνται ἠθικῶς εἰς ἀντάμειψιν τῆς σχολῆς.

9. Ἐάν τις τῶν μαθητῶν ἢ τῶν μαθητριῶν δικαίως ἀποβληθῆ διὰ βαρεῖαν ἀταξίαν, ἀποζημιῶσιν τὴν σχολὴν ὅθεν καὶ οὐδεὶς ἐστὶ δεκτὸς ἀνευ ἐγγύσεως.

10. Περὶ τοῦ τρόπου τῆς διαχειρίσεως τῶν πόρων τῶν Κεντρικῶν σχολῶν συνεννοεῖται ἡ ἱερὰ Μητρόπολις μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τῶν ἀλλαγῶν ἐφοριῶν τῆς Καππαδοκικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος καὶ τῶν εἰδικῶν ἐφοριῶν τῶν Κεντρικῶν σχολῶν ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ψηφίσματος γενικῆς ἐπαρχιακῆς συνελεύσεως, ἀποφαινομένης ὁμοίως καὶ περὶ τοῦ τόπου τῆς ἰδρύσεως ἑκατέρας σχολῆς.

11. Τότε καθιδρύνονται δύο Κεντρικὰ Παρθεναγωγεῖα ἐν ἑκατέρῳ τμήματι τῆς ἐπαρχίας λόγῳ τῆς ἀποστάσεως, ὅταν ἀποδειχθῆ ὅτι τὰ ἀποθεματικά κεφάλαια φέρουσιν ἐτήσιον ἀποχρῶντα τόκον.

12. Αἱ τῶν Κεντρικῶν Σχολῶν ἐφορίαι καὶ ὁ Γυμνασιάρχης καὶ ἡ τοῦ Παρθεναγωγείου Διευθύντρια ἐκ συμφώνου προσδιορίζουσι καὶ προμηθεύουσι τὰ ἐκάστοτε χρειώδη τοῖς μαθηταῖς καὶ ταῖς μαθητρίαις τῇ εἰδήσει καὶ ἐγκρίσει τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἐφορίαι.

1. Διὰ τὰ μερικὰ ἐκπαιδευτήρια παντὸς εἶδους ἐκάστη Κοινότης ἐτησίως ἐκλέγει ἐν γενικῇ συνελεύσει διὰ μυστικῆς ψηφοφορίας διμελῆ τετραμελῆ ὑπεύθυνον ἐφορείαν, ἐπικουρουμένην ὑπὸ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως, λαμβάνουσα τοὺς ὑποψηφίους ἐκ τοῦ σώματος, εἰ δυνατόν, τῶν Δημογερόντων διὰ τὴν ἠθικὴν βαρύτητα, καὶ προσέχουσα ἵνα ὑπάρχη ὁ εἰς τοῦλάχιστον λόγιος.

2. Πᾶσα τοιαύτη μερικὴ ἐφορεία, κρατοῦσα σημείωσιν ἀκριβῆ τῶν ἐσό-

δων και ἐξόδων τῶν σχολείων, ὧν ἐφορεύει, δίδωσιν ἐν τέλει ἐκάστου ἔτους ἀπολογισμὸν καὶ εὐθύνας πρὸς ἐπιτόπιον γενικὴν συνέλευσιν, ἥτις γνωστοποιεῖ τὸ ἐξαγόμενον τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει πρὸς ἐπικύρωσιν ἢ πρόκλησιν τῆς ἀμέσου Κυριαρχικῆς ἐπεμβάσεως καὶ χειραγωγίας ἢ προστασίας.

3. Οἱ ἔφοροι, ἅπαξ τῆς ἐβδομάδος ἐξ ἅπαντος συνερχόμενοι ἐπὶ τὸ αὐτὸ, καὶ συσχεπτόμενοι περὶ τῆς εὐκταίας συντηρήσεως καὶ προόδου καὶ βελτιώσεως τῶν σχολείων καὶ τῶν πύρων αὐτῶν, καὶ ἐγγράφοντες τὰ πορίσματα τῶν διασκέψεων καὶ πράξεων αὐτῶν ἐν ἰδίῳ κώδικι, διευθύνουσι πάντα τὰ τῶν ἐκπαιδευτηρίων ἀνεπηρέαστος καὶ καθ' ἑαυτοὺς, παρεκτὸς σπουδῶν τινῶν καὶ ἐκτάκτων περιστάσεων (οἷον ἐκποιήσεως, ἢ ἀγορᾶς κτήματος, ἀνεγέρσεως κτιρίου, ἀνάγκης τοῦ παῦσαι ἢ προσκαλέσαι διδάσκαλον), ὅποτε συνεννοῦνται μετὰ τῶν λοιπῶν Δημογερόντων ἢ καὶ μετὰ γενικῆς ἐπιτοπίου συνελεύσεως.

4. Τοῖς ἐφόροις ἀνατίθεται ἡ φροντίς καὶ ἐπιστάσις τοῦ χορηγεῖν ὅ,τι ἀπαιτεῖ ἡ σχολή, τοῦ εὐρίσκειν καὶ προσκαλεῖν τοὺς ἀρμοδίους διδασκάλους, τῇ προηγουμένη συγκαταθέσει τῆς Δημογεροντίας καὶ τοῦ Μητροπολίτου, τοῦ παρευρίσκεισθαι εἰς τὰς παραδόσεις συνεχῶς πρὸς ἐνίσχυσιν διδασκόντων τε καὶ διδασκομένων, καὶ ἀναθεωρεῖν τοὺς τῶν μαθητῶν ἐλέγχους, καὶ σὺν τῷ διδασκάλῳ ὀρίζειν τὸ βραβεῖον ἢ τὴν ποινὴν ἐκάστου τῶν μαθητῶν, τοῦ δίδοναι εἰσητήριον τοῖς μαθηταῖς καὶ ταῖς μαθητρίαις ἐπὶ ἐγγυήσει ὅτι παραμενοῦσιν ἐν τῇ σχολῇ ἕως τέλους τοῦ ἔτους, ἢ καὶ ὅλης τῆς σχολικῆς περιόδου, εἰ δυνατόν, καὶ τὰ παραπλήσια.

5. Αἰδὲ τῶν Κεντρικῶν σχολῶν ἐξαμελεῖς ἐφορίαι, λαμβανόμεναι ἐκ τῶν ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν πρωτευόντων ὀρθοδόξων κατοίκων τῶν ταῖς Κεντρικαῖς σχολαῖς παρακειμένων πόλεων καὶ κωμοπόλεων (τῶν δὲ δύο πάντοτε ἐκ τῶν Καισαρέων ὅταν ὦσι τὰ σχολεῖα πλησίον) ἐκλέγονται κατὰ τὸ ἡμισυ τῶν μελῶν αὐτῆς ἀνὰ πᾶν ἔτος ὑπὸ γενικῆς ἐπαρχιακῆς συνελεύσεως, συγκροτουμένης ἐξ ἀντιπροσώπων ἐνὸς ἐπὶ πληθυσμοῦ ἑκατὸν οἰκῶν, ἥτις ἀναθεωροῦσα τὰς εὐθύνας τῆς προλαβούσης ἐφορίας, ὑποβάλλει αὐτοὺς τῷ Μητροπολίτῃ πρὸς ἐπικύρωσιν ἢ ἐπιδιόρθωσιν καὶ διὰ τοῦ τύπου δημοσίευσιν.

6. Ἡ ρηθεῖσα γενικὴ ἐπαρχιακὴ συνέλευσις συνέρχεται ὅπου ἂν συγκαλέσῃ αὐτὴν ὁ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτης ἐν μηνὶ Αὐγούστῳ.

7. Τὰ καθήκοντα τῆς ἐφορίας τῶς Κεντρικῶν σχολῶν εἰσὶ τὰ αὐτὰ καὶ παραπλήσια τοῖς τῶν ἐπὶ μέρους ἐφοριῶν μετὰ μόνης τῆς διαφορᾶς, ὅτι ἡ ἐφορία αὕτη ἐπὶ πάσης σπουδαίας καὶ ἐκτάκτου περιπτώσεως μόνην ἀνωτέραν ἀρχὴν ἐπιγινώσκει τὴν ἱερὰν Μητρόπολιν, καὶ πρὸς αὐτὴν ἐγγράφως ἢ προφορικῶς ἀναφέρεται.

8. Πᾶς ὁ καλῶς ἐφορεύσας ὁποῦδήποτε δύναται πάλιν ἐκλεγεθῆναι μετὰ μίαν περίοδον.

9. Αἱ ἐφορίαι τῶν κεντρικῶν σχολῶν διατελοῦσιν ἐν διηνεκεῖ ἀνταποκρίσει μετὰ τῶν μερικῶν ἐφοριῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

Τὸ προσωπικὸν τῶν Σχολείων.

1. Ὅπου τὰ νηπιαγωγεῖα εἰσὶ δημοσιοσυντήρητα, ἐκεῖ πρὸς τῇ γυναικί διδασκάλῳ ἢ παιδαγωγῷ ἐγκαθίσταται καὶ ἡ κατάλληλος ὑπηρετικὴ τῆς εὐταξίας τῶν παιδῶν.

2. Καὶ τὸ ἐλάχιστον Ἀλληλοδιδασκῆριον (ἢ Συνδιδασκῆριον) ἢ Ἑλληνικὸν σχολεῖον πρὸς τὸ ἐνὶ διδασκάλῳ δεῖται καὶ ἐνὸς παιδονόμου διὰ τὴν εὐταξίαν, ἄλλως τε καὶ πλείονων ὄντων τῶν μαθητῶν. Ἐστὼ δὲ ὁ Παιδονόμος μῆτε ἀγράμματος, μῆτε ξενόγλωσσος, μῆτε νέος, ἵνα ἡ παιδονομία αὐτοῦ πολλαχῶς χρησιμεύῃ.

3. Τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων τὰ μὲν ἔχοντα τριετὴν περίοδον, ἀρκεσθήσονται ἐνὶ διδασκάλῳ καὶ ἐνὶ τοιοῦτῳ παιδονόμῳ τὰ δὲ τετραετοῦς περιόδου, προσδέονται καὶ ἐνὸς Τουρκοδιδασκάλου καὶ ἐνὸς ὑποδιδασκάλου ἢ βοηθοῦ διὰ τὰ ἐγκύκλια μαθήματα.

4. Ὁ ἀριθμὸς τοῦ προσωπικοῦ τῶν Κεντρικῶν σχολῶν ἀκολουθεῖ τῷ τε ἀριθμῷ τῶν μαθητῶν καὶ τῷ ποσῷ καὶ εἴδει τῶν μαθημάτων καὶ τῇ τῶν προσόδων ἀξίησει. Ἐπὶ ἑπταετίαν δὲ ὁ ἀριθμὸς τῶν Καθηγητῶν καὶ διδασκάλων τοῦ Κεντρικοῦ Σχολείου καὶ Γυμνασίου (ἠνωμένων τὸ κατ'

ἀρχὰς διὰ τὴν σπάνιν τῶν γυμνασιακῶν φοιτητῶν καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τῆς γλώσσης) οὐχ ὑπερβήσεται τοὺς πέντε ἢ ἕξ.

5. Πάντες οἱ ἐν ὄλῃ τῇ ἐπαρχίᾳ Καθηγηταὶ καὶ διδάσκαλοι καὶ παιδονόμοι, ἐπιστάται καὶ ὑπηρεταὶ ἑκατέρου τοῦ φύλου ἔστωσαν ὀρθόδοξοι καὶ λαλοῦντες τὰ Ἑλληνικά καὶ ἐν πᾶσιν ἀνεπίληπτοι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄.

Διδάσκαλοι.

1. Δημοδιδάσκαλος ἢ Παιδαγωγὸς ἀγνοῶν τὰ Ἑλληνικά, ἢ ἔχων κακὴν προφορὰν, καὶ ἔγη τὰ ἄλλα προσόντα, ἐστὶν ἀπαράδεκτος καὶ αὐταπόβλητος, διότι ἡ τρυφερὰ ἡλικία τῶν παιδῶν κατ' ἐξοχὴν μανθάνει ταχέως τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν προφορὰν τοῦ διδάσκοντος.

2. Οἱ Δημοδιδάσκαλοι ὀφείλουσι φέρειν ἐνδεικτικὰ τελειοφοίτου πρωτοβαθμίου τοῦλάχιστον Ἑλληνικοῦ Σχολείου καὶ γινώσκειν, εἰ δυνατόν, τὴν ἱστογραφίαν καὶ τὴν μουσικὴν.

3. Οἱ Ἑλληνοδιδάσκαλοι ὀφείλουσι φέρειν πτυχία ἢ ἀπολυτήρια Γυμνασίων καὶ μαρτυρικά τῆς διδασκαλίας καὶ διαγωγῆς καὶ παρουσιάζειν αὐτὰ τῇ Μητροπόλει. Οἱ δὲ ὑποδιδάσκαλοι καὶ βοηθοὶ πρὸς τῷ ἐνδεικτικῷ Σχολεῖο Ἑλληνικοῦ ὑποβάλλονται καὶ εἰς ἐξετάσεις, ὅπως γνωσθῆ ἢ περὶ τὸ διδάσκειν ἱκανότης καὶ ἐμπειρία αὐτῶν.

4. Ὅμοιως αἱ διευθύνουσαι Παρθενωγωγεῖα, κατώτερα μὲν, ὀφείλουσιν ἔχειν ἐνδεικτικὸν τοῦλάχιστον τριτοβάθμιον τοῦ Ἑλληνικοῦ τμήματος. Προτιμῶνται δὲ τῶν ἀγάμων αἱ ἔγγαμοι.

5. Οὐδεὶς διορίζεται Καθηγητὴς τοῦ Κεντρικοῦ Γυμνασίου, εἰ μὴ, φέρων πρωτοβάθμιον γυμνασιακὸν ἀπολυτήριον, ἠκροάσατο καὶ τριστῶν πανεπιστημιακῶν μαθημάτων, ἢ ἐδίδαξεν ἀλλαχοῦ εὐδοκίμως ἐπὶ ἑπταετίαν τὰ ἐφ' ἃ προσκαλεῖται διδάξων μαθήματα.

6. Ὅπου πλείονες πάρεσιν ὑποψήφιοι, ἀκριβῆς καὶ ἀμερόληπτος διαγωνισμὸς λύει τὸ ζήτημα.

7. Ἄπαντες οἱ διδάσκαλοι, μεγάλοι καὶ μικροὶ ἑκατέρου τοῦ φύλου ὀφείλουσι παρευρίσκεσθαι ἐν τῇ σχολῇ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν παραδόσεων.

8. Πᾶς διδάσκαλος ὀφείλει διατηρεῖν ἀκριβεῖς ἐλέγχους τῶν ἀπουσιῶν καὶ παρουσιῶν, τῆς προόδου καὶ τῆς διαγωγῆς τῶν μαθητῶν καὶ δεικνύει μὲν αὐτοὺς τοῖς ἐφόροις κατὰ πᾶν σάββατον, πληροφορεῖν δὲ καὶ τοὺς γονεῖς ἢ προστάτας περὶ τοῦ ὑπ' αὐτῶν προστατευομένου μαθητοῦ.

9. Ἄπαν τὸ προσωπικὸν τῆς σχολῆς ἀνώτερον ἑαυτοῦ ἐν παντὶ καὶ πάντοτε ἀναγνωρίζει τὸν Σχολάρχην ἢ Διευθυντὴν τῆς Σχολῆς καὶ πρὸς αὐτὸν ἀναφέρεται. Πᾶς δὲ Σχολάρχης καὶ Διευθυντὴς ἀνώτερον ἑαυτοῦ ἀναγνωρίζων τὴν κατὰ καιρὸν ἐφορίαν πρὸς αὐτὴν καὶ μόνην ἀναφέρεται, παρεκτός μεγάλης ἀνάγκης περὶ ἧς πληροφορεῖ τὸν Μητροπολίτην ὁμοίως δὲ καὶ πᾶς πολίτης μόνον διὰ τῆς ἐφορίας γνωστοποιεῖ τὰς παρατηρήσεις αὐτοῦ.

10. Πᾶς διδάσκαλος ὀφείλει εὐσυνειδύτως πληροῦν καὶ ἐφαρμόζειν τὸ τε Πρόγραμμα καὶ τὸν Κανονισμόν ἄλλως λογίζεται παραβάτης τῶν καθηκόντων αὐτοῦ καὶ καθίσταται ὑπεύθυνος παρὰ τῇ ἐφορίᾳ καὶ τῇ Κοινότητι.

11. Ἐὰν διδάσκαλός τις φαίνεται ἐλλιπὴς περὶ τὸ καθῆκον τῆς διδασκαλίας ἢ τῆς ἄλλης συμπεριφορᾶς, ἢ ἐφορία νοθετεῖ αὐτὸν ἅπαξ καὶ δις κατ' ἴδιαν εὐπρεπῶς· εἰ δὲ μὴ διορθῶτο, ἢ ἐφορία μετὰ τῶν ἄλλων Δημογερόντων ἐπαναλαμβάνουσι πρὸς αὐτὸν τὰς δεούσας εὐσχήμονας νοθεσίας ἐὰν καὶ τότε ἀπειθήσῃ, ἐξαιτοῦνται ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἔγκρισιν τῆς παύσεως αὐτοῦ παρὰ τῆς ἱερᾶς Μητροπόλεως ἀφ' οὗ προηγουμένως εὗρωσι τὸν διάδοχον.

12. Εἴτε ὁ διδάσκαλος προτίθεται παραιτηθῆναι, εἴτε ἡ ἐφορία θέλει τὴν μάκρυνσιν αὐτοῦ ὀφείλουσιν ἀμοιβαίως εἰδοποιεῖσθαι πρὸ τριῶν μηνῶν. Ἄλλ' ἐν ἑκατέρᾳ περιπτώσει εἰδοποιεῖται καὶ ἡ ἱερὰ Μητρόπολις.

13. Διδάσκαλοι καὶ Παιδονόμοι ὀφείλουσι συνοδεύειν καὶ ἐποπτεῦν τοὺς μαθητὰς ἐν τοῖς ἱεροῖς ναοῖς, ἐκλέγοντες καὶ προετοιμάζοντες ἐκ τούτων τοὺς προσφορωτέρους διὰ τὸν τῶν ἱεροψαλτῶν χορὸν ὡς κανονάρχας καὶ ἱσοκράτας ἢ ἀναγνώστας καὶ λαμπαδαύχους. Περὶ δὲ τῆς ἐκτὸς τῆς σχολῆς

καὶ τῶν ἱερῶν ναῶν κοσμιότητος τῶν μαθητῶν, ὀφείλουσι μὲν προσέχειν οἱ Παιδονόμοι, ἐν ἑλλείψει δὲ τούτων οἱ τε διδάσκαλοι κατὰ τὸ δυνατόν, καὶ οἱ φρονιμώτεροι τῶν μαθητῶν, ἐπόπται κατ' ἐνορίας τασσόμενοι. Περὶ τῆς ἐγκλίρου μεταλήψεως καὶ ἐξομολογήσεως τῶν μαθητῶν προνοοῦσιν ὁμοίως οἱ διδάσκαλοι.

14. Οἱ Ἑλληνοδιδάσκαλοι ὀφείλουσιν ἐπιτηρεῖν τοὺς ὑπ' αὐτοὺς ὑποδιδασκάλους, ἐπιστάτας καὶ παιδονόμους, καὶ τὰ Δημοδιδασκαλεῖα καὶ Παιδαγωγεῖα, τὰ Παρθενιαγωγεῖα καὶ Νηπιαγωγεῖα ὡς πρὸς τὰ μαθήματα καὶ τὴν περὶ τὸ διδάσκειν μέθοδον, σημειοῦντες τὰ παρατηρητέα, ἵνα καταγγείλωσιν αὐτὰ ὅπου δεῖ ἄνευ ὕβρεων καὶ λοιδοριῶν, ἄνευ ἀντιζηλιῶν καὶ πικρίας· ὁ νομίζων ἑαυτὸν ἠδικημένον ἀναφέρεται πρὸς τὴν ἐφορίαν.

15. Ἀπαξάπαντες οἱ τῆς ἐπαρχίας διδάσκαλοι κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ ἁγίου Πάσχα συνεργούμενοι εἰς τὸ Κεντρικὸν Γυμνάσιον, ἀπαξάπασαι δὲ αἱ τῆς ἐπαρχίας διδάσκαλοι συνεργούμενοι κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς Πεντηκοστῆς εἰς τὸ Κεντρικὸν Παρθενιαγωγεῖον, ἀνακοινοῦσιν ἀλλήλοις, ὅσας ἔχουσι παρατηρήσεις καὶ σημειώσεις καὶ σκέψεις περὶ τῆς πνευματικῆς προόδου τῆς ἐπαρχίας, καὶ συντάξαντες καὶ οἱ μὲν καὶ αἱ δὲ ἴδιον ἐκότεροι πρακτικὸν περὶ τοῦ πορίσματος τῶν συνδιασκέψεων αὐτῶν, ἀποστέλλουσιν ὑπογεγραμμένον καὶ ἐσφραγισμένον πρὸς τὸν Μητροπολίτην· ὁ δὲ ἀπαντήσας αὐτοῖς, ἐνεργεῖ τὸ δεόν.

16. Μετὰ τεσσαρακονταετῆ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ διδασκαλίαν πᾶς δημοδιδάσκαλος, μετὰ δὲ τριακονταετῆ πᾶς Ἑλληνοδιδάσκαλος, καὶ μετὰ εἰκοσιπενταετῆ πᾶς Καθηγητῆς τοῦ Κεντρικοῦ Γυμνασίου, ἐὰν γένηται ἀπόμαχος καὶ ἀνίκανος εἰς τὸ διδάσκειν, ἀπολαμβάνει τὸ ἥμισυ τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ· εἰ δὲ ἀποθάνῃ ἢ αὐτὴ σύνταξις δίδεται τῇ χήρᾳ αὐτοῦ ἐφ' ὅρου ζωῆς αὐτῆς καὶ μόνῃ· εἰ δὲ μὴ ἔχει σύζυγον ἢ μητέρα ἢ ἀδελφὴν πενομένην, ἐκπαιδεύεται δημοσίᾳ δαπάνῃ, εἰς τῶν ἐγγυτέρω αὐτοῦ συγγενῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄

Μαθηταί.

1. Εἰς μὲν τὰ Νηπιαγωγεῖα τὸ παιδίον ἄρρεν ἢ θῆλυ γίνεται δεκτὸν ἀπὸ τετραετοῦς, εἰς δὲ τὰ λοιπὰ δημοτικὰ σχολεῖα, ἀπὸ ἑπταετοῦς, εἰς δὲ τὰ Ἑλληνικὰ ἀπὸ δεκαετοῦς.

2. Πᾶς μαθητῆς, εἰσαγόμενος εἰς οἰονδήποτε εἶδους Σχολεῖον, ὀφείλει διανῦσαι τὸν κύκλον τοῦ Σχολείου τούτου ἕως τέλους ἀνελλιπῶς, ἐφ' ᾧ καὶ δίδωσιν ἐγγύησιν· παρεκτός ἐὰν μεταβῇ εἰς ἄλλο σχολεῖον ἐγγύτερον τῆς διαμονῆς τῶν γονέων ἢ προστατῶν αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ τότε οὐκ ἐπιτρέπεται αὐτῷ ἀπελθεῖν πρὸ τοῦ τέλους τοῦ σχολιακοῦ ἔτους καὶ τῆς νενομισμένης ἐνιαυσίου δημοσίου ἐξετάσεως, ἵνα οἱ τε μαθηταὶ γίνωνται ἐπιμελέστεροι, καὶ οἱ τοῦ διδάσκοντος καρποὶ φανερώτεροι, καὶ ἡ τῆς Κοινοῦτητος δαπάνη τελεσφόρος· διὰ τὸν παραβάτην ἐπιβάλλεται πρόστιμον τῷ ἐγγυητῇ αὐτοῦ 5, 10, 15 λιρῶν κατὰ τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν αὐτοῦ.

3. Ἄπαντες οἱ μαθηταὶ εἰσὶν ἴσοι ἐνώπιον τοῦ νόμου τῆς Σχολῆς ἄνευ διακρίσεως ἡλικίας, τάξεως καὶ βαθμοῦ, παρεκτός τοῦ σεβασμοῦ, ὃν οἱ νεώτεροι ὀφείλουσι πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τὰ τε μαθήματα καὶ τὴν ἡλικίαν.

4. Ἄπαντες οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσι πρὸς μὲν τοὺς ἐφόρους καὶ διδασκάλους σέβας, οἶον καὶ ὅσον πρὸς τοὺς ἑαυτῶν γονεῖς καὶ προστάτας· πρὸς δὲ ἀλλήλους ἀγάπην καὶ εὐπροσηγορίαν ἀδελφικὴν.

5. Κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἰδίας μελέτης ὀφείλουσι τηρεῖν ἄκραν ἡσυχίαν καὶ σιωπὴν εἴτε μόνοι, εἴτε ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐπιστατοῦντος, ὅστις φέρει τὸ πρόσωπον τῆς Διευθύνσεως.

6. Τοῖς μαθηταῖς ἀπαγορεύεται ὅλως τὸ καπνίζειν, ἢ φέρειν εἰς τὴν σχολὴν μαχαιρίδια, τρόφιμα καὶ χρήματα καὶ μετέρχεσθαι πᾶσαν ληψοδοσίαν, ἢ ἐξαγοράζειν τὴν καταμήνυσιν τοῦ πταισματος αὐτῶν διὰ δώρων.

7. Ἐν περιπτώσει φιλονεικίας ἢ προσβολῆς ἀπαγορεύεται ἡ ἀντεκδίκησις καὶ χειροδικία· ὁ παθὼν ἀναφέρεται ἀμέσως ἢ διὰ τοῦ Παιδονόμου πρὸς τὸν Σχολάρχην.

8. Οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσι τηρεῖν μεγίστην ἐν πᾶσι καθαριότητι καὶ ἐνδύεσθαι κοσμίως.

9. Οἱ μαθηταὶ ὀφείλουσιν εἶναι ἐντὸς τε καὶ ἐκτὸς τῆς σχολῆς εὐτακτοὶ καὶ χρηστοθήεις καὶ ἄμεμπτοι.

10. Πᾶς μαθητὴς ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ διδασκάλου οὐ δύναται ἀπουσιάσειν τῆς Σχολῆς κατὰ τὰς ἐργασίμους ἡμέρας καὶ ὥρας.

11. Οὐδενὶ τῶν μαθητῶν ἐπιτρέπεται ἀντιλέγειν τῷ διδασκάλῳ ἢ τῷ παιδονόμῳ διὰ παρατήρησιν ἢ ἐπιβλεψίν· ὁ ἀντιλέγων καθίσταται παιδείας αὐστηροτέρας ἄξιος.

12. Τοῖς ἀτακτοῦσιν ἢ ἀπειθοῦσιν ἢ ἀμελοῦσι μετὰ δευτέραν καὶ τρίτην νοουθεσίαν καὶ συμβουλήν ἐπιβάλλονται ποινὰ ἀντίθετοι τῷ χαρακτῆρι τοῦ πταισματος· οἷον τῷ εὐφρεῖ μὲν ἀμελοῦντι δὲ, διπλῆ ἐργασία γραφῆς ἢ μελέτης καὶ ἐκστηθίσεως· τῷ ἀτακτοῦντι καὶ ἀσχημονοῦντι ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἀπαγόρευσις περιπάτου καὶ περιορισμὸς· τῷ ἀυθακιδιάσαντι ἢ κακολογήσαντι, σιωπὴ καὶ νηστεία· τῷ ἀπαναισχυντήσαντι ἔλεγχος παρησίχ τῶν μαθητῶν· τῷ ἀποφυγόντι κόπον τινὰ ἐπιβληθέντα ὑπὸ τοῦ διδασκάλου ἢ τῶν γονέων, ὀρθοστάσις ἢ γονυκλισία· τῷ ἀδιορθώτῳ μένοντι, ἐπίπληξις ὑπὸ τοῦ διδασκάλου καὶ ὑπὸ τῆς ἐφορίας· τῷ σκληρῷ τὴν φύσιν, ἢ τάνάπαλιν λίαν εὐαισθητῷ καὶ εὐαγῶγῳ, λόγοι φιλότιμοι καὶ αἰσθήματα μεγαλοφροσύνης διὰ ζωνῶν παραδειγμάτων· τῷ δὲ ἀνεπανορθώτῳ ἀπειλὴ ἀποπομπῆς καὶ ἀποπομπῆ βραχεῖα ἢ διαρκῆς. Πᾶς δὲ φανερῶς κακοήθης καὶ ἠθικῶς ψωριῶν, ἢ ἐπίβουλος τῶν τῆς Σχολῆς καθεστῶτων, παραχρῆμα ἀποπέμπεται τῇ εἰδήσει τῆς ἐφορίας καὶ τῶν γονέων. Ἡ φρόνησις τοῦ διδασκάλου ἐκάστοτε κρινεῖ τὸ βᾶρος τοῦ πταισματος καὶ τὸ προσφορώτερον εἶδος τῆς ποινῆς.

13. Ἄλλ' ἀντὶ τοῦ σκέπτεσθαι περὶ ἐφαρμογῆς τῶν ποινῶν πολὺ σοφώτερον ἔσται τὸ προλαμβάνειν τὰ πταίσματα διὰ τῆς ἀμέσου καὶ καταλλήλου ἀμοιβῆς καὶ βραβεύσεως τῶν ἀγαθῶν προσόντων ἐκάστου τῶν μαθητῶν. Ἡ βράβευσις τῆς ἀρετῆς αὐξάνει καὶ περικαθαίρει αὐτήν.

14. Ἐάν τις τῶν μαθητῶν περιπέσῃ εἰς χρονικὴν ἢ κολλητικὴν νόσον καὶ βεβαιωθῇ τοῦτο ἐγγράφως ὑπὸ ἱατροῦ ἐπιστήμονος, μακρύνεται τῆς σχολῆς πρὸς καιρὸν ἢ διὰ παντὸς κατὰ τὴν χρεῖαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ἐπιστάται ἢ Παδονόμοι.

1. Ὁ Παιδονόμος ἔχων τὰ ἀνωτέρω (σ'. 2.) σημειωθέντα προσόντα ἐπὶ τῇ συστάσει καὶ προτάσει τοῦ Σχολάρχου, διορίζεται ὑπὸ τῆς ἐφορίας καὶ ὁμοίως ἐπὶ τῇ ἠτιολογημένῃ προτάσει τοῦ Σχολάρχου παύεται ὑπὸ τῆς ἐφορίας.

2. Ἔργα τοῦ Παιδονόμου ἢ ἐπιστάτου ἐστὶ τὸ ἀνοίγειν καὶ κλείειν τὴν σχολὴν καὶ φυλάττειν αὐτήν· τὸ καθαρίζειν αὐτήν τε καὶ τὴν ἐν αὐτῇ βιβλιοθήκην· τὸ τηρεῖν ἐν εὐταξίᾳ τοὺς μαθητὰς ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Σχολῆς καὶ ἐκτελεῖν πάσας τὰς διαταγὰς τοῦ διδασκάλου, ὅσαι ἀνάγονται εἰς τὴν σχολὴν καὶ τοὺς μαθητὰς. Ἐπιτρέπεται δ' αὐτῷ μόνον μέχρι τῆς ἐλεύσεως τοῦ διδασκάλου ἐπιβάλλειν τῷ ἀτακτοῦντι τὴν ὀρθοστάσιαν ἢ γονυκλισίαν· οὐδέποτε δὲ ραβδισμὸς ἢ λοιδορία καὶ βανασυλογίαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Ἔορταὶ τῶν Σχολείων.

1. Τὰ σχολεῖα ἑορτάζουσι πάσας τὰς Δεσποτικὰς καὶ Θεομητορικὰς ἑορτὰς τοῦ ἑνιαυτοῦ.

2. Ἀπὸ τῆς μεγάλης Τετάρτης μέχρι τῆς Τετάρτης τῆς Διακαινισίμου. Τὰ δὲ Κεντρικὰ ἀπὸ τοῦ ἁγίου Λαζάρου ἕως τῆς Κυριακῆς τοῦ Θωμᾶ.

3. Ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῶν Χριστουγέννων ἕως τοῦ ἁγίου Στεφάνου.

4. Ἀπὸ τῆς παραμονῆς τῶν Θεοφανείων, ἕως τοῦ ἁγίου Ἰωάννου.

5. Τῆ 26 τοῦ Ὀκτωβρίου· τῆ 8 καὶ 30 τοῦ Νοεμβρίου· τῆ 6 καὶ 12 τοῦ Δεκεμβρίου· τῆ 30 τοῦ Ἰανουαρίου· τῆ 2 καὶ 10 τοῦ Φεβρουαρίου· τῆ 9

τοῦ Μαρτίου τῆ 23 τοῦ Ἀπριλίου τῆ 8 καὶ 21 τοῦ Μαΐου τῆ 24, 29 καὶ 30 τοῦ Ἰουνίου τῆ 20 τοῦ Ἰουλίου καὶ 29 τοῦ Αὐγούστου.

6. Ἐτι δύο ἡμέρας τῆς ἀπόκρου καὶ 2 τῆς τυροφάγου καὶ τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, καὶ ἀνά μίαν ἡμέραν τῶν ἀπόκρου τῶν λοιπῶν νηστειῶν.

7. Ὁμοίως ἐορτάζουσι τὰ σχολεῖα, καθὼς καὶ οἱ ἱεροὶ Ναοὶ τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν τοῦ κατὰ καιρὸν Μητροπολίτου τῆς ἐπαρχίας.

8. Πάντα τὰ σχολεῖα ἄγουσι τὴν ἐπέτειον ἐορτὴν αὐτῶν τῆ 30 Ἰανουαρίου, τελοῦντα πάνδημον ἱερὸν μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν ἰδρυτῶν, εὐεργετῶν, συνδρομητῶν, ἐφόρων, διδασκάλων καὶ μαθητῶν τῶν σχολείων, ζώντων τε κεκοιμημένων καὶ ἐκφωνεῖται ὁ κατάλληλος λόγος. Ἐν δὲ τῷ ἱερῷ μνημοσύνῳ τῶν Κεντρικῶν σχολῶν μνημονεύονται πάντα τὰ μέλη τῆς Καππαδοκικῆς Ἐκπαιδευτικῆς Ἀδελφότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Ἐξετάσεις καὶ διακοπαί.

1. Μερικαὶ μὲν ἐξετάσεις τελοῦνται κατὰ τὸ δωδεκάημερον, γενικαὶ δὲ τῆ 20 Ἰουλίου, ἢ ὅπου ὁ τρυγητὸς ἀπασχολεῖ τοὺς μαθητὰς τῆ 8 τοῦ Σεπτεμβρίου, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπέρχεται μηνιαία πού παύσις.

2. Ἐν ταῖς ἐνιαυσίαις γενικαῖς ἐξετάσεσιν, ἐξετάζονται πάντα τὰ διδασκόμενα μαθήματα ἀπροσδιορίστως, ὅπως ἀναγκάζονται οἱ μαθηταὶ ἐπαναλαμβάνειν πάντα ἐν τῇ ἐπαναλήψει 20—30 ἡμερῶν.

3. Πᾶς μαθητὴς μὴ παρουσιασθεὶς εἰς τὰς δημοσίους ἐξετάσεις, οὐ προβιβάζεται, εἰ δὲ ἔτυχεν ἀσθενήσας, ὑποστὰς τὰς ἐξετάσεις κατὰ τὰς ἐνάρξεις τῶν μαθημάτων καὶ εὐδοκίμησας προβιβάζεται.

4. Ἐν τῇ καταρχῇ τῶν γενικῶν ἐξετάσεων, μετὰ τὴν ἱερὰν τελετὴν, ὁ διδάσκαλος ποιεῖται ἐκθεσιν τῆς ὕλικῆς καὶ ἠθικῆς καταστάσεως τῶν Σχολείων τῆς Κοινότητος καὶ ὑποδείκνυσι τὰς θεραπευτέας αὐτοῦ ἐλλείψεις.

5. Ἄμα ἐξαπαθῆντος τοῦ μαθητοῦ ἐν τινι τῶν μαθημάτων, σημειοὶ ὁ ἐξετάζων διδάσκαλος τὸν βαθμὸν τῆς ἀπαντήσεως αὐτοῦ. Μετὰ δὲ τὴν λήξιν τῶν ἐξετάσεων, συνελθόντες οἱ διδάσκαλοι καὶ ἀντιπαραβαλόντες τὰ πορίσματα τῶν καθημερινῶν καὶ τῶν γενικῶν ἀπαντήσεων ἀποφαίνονται περὶ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀριστείας ἢ τῆς ἀποτυχίας ἐκάστου. Εἰσὶ δὲ βαθμοὶ τέσσαρες: ἄριστα, πάνυ καλῶς, καλῶς καὶ μετρίως· ὁ ἔχων τὸν τελευταῖον βαθμὸν οὐ προβιβάζεται.

6. Τὴν δὲ ἀμέσως ἐπομένην Κυριακὴν ἢ ἐορτὴν, συνελθόντων εἰς τὴν σχολὴν ἀπάντων τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκάλων, τῶν ἐφόρων καὶ προκρίτων καὶ τοῦ Ἀρχιερέως ἢ τῶν ἱερέων, ἀναγινώσκεται εἰς ἐπήκουον πάντων ὑπὸ τοῦ διδασκάλου τὸ ἀποτέλεσμα τῆς γενικῆς ἐξετάσεως, καθὼς καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστευσάντων καὶ τῶν ἐντίμου μνείας ἀξίων μαθητῶν. Μετὰ δὲ τοῦτο εἰς τῶν ἐφόρων ἢ αὐτὸς ὁ διδάσκαλος, ἐπαινέσας διὰ προσφόρου προσλαλιᾶς τοὺς χρηστοθήεις καὶ ἐπιμελεῖς μαθητὰς καὶ διεγείρας τὸ φιλότιμον πάντων, προσκαλεῖ καὶ βραβεύει τοὺς ἀπολυομένους καὶ τοὺς βραβευτέους δι' ἀπολυτηρίων καὶ τῶν ὀρισθέντων βραβείων, διὰ χειρὸς τοῦ προκαθημένου κληρικοῦ, ἢ ἐπισήμου τινος προσώπου. Τοῦτων δὲ διανεμηθέντων, εἰς τῶν ἀπολυομένων μαθητῶν ἀπαγγέλλει τὴν εὐχαριστήριον προσλαλίαν. Καὶ πρὸς μείζονα τῆς φιλοτιμίας αὐτῶν κέντησιν ἢ ἐφορία δημοσιεύει καὶ δι' ἐφημερίδος τὰ ὀνόματα τῶν ἀριστευσάντων καὶ ἐπαινεθέντων.

7. Μετὰ τὴν ἐξέτασιν τῶν Ἑλληνικῶν σχολείων ἐπονται αἱ τῶν Παρθενωγαγείων καὶ αἱ τῶν Ἀλληλοδιδασκητῶν ἀπαραλλάκτως.

8. Αἱ Γενικαὶ ἐξετάσεις τῶν Κεντρικῶν Σχολῶν ἄρχονται τῆ α' τοῦ Ἰουλίου παρουσίᾳ τοῦ Μητροπολίτου τῆς ἐπαρχίας. Αἱ δὲ τῶν μαθημάτων ἐνάρξεις γίνονται τῆ γ' τοῦ Σεπτεμβρίου παρουσίᾳ πάλιν τοῦ Ἀρχιερέως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'

Περὶ βιβλιοθηκῶν καὶ ἀναγνωστηρίων.

1. Πᾶν Σχολεῖον μικρὸν ἢ μέγα ἔχει καὶ τὴν ἀνάλογον βιβλιοθήκην αὐτοῦ, πρὸς χρῆσιν τῶν ἐν τῇ σχολῇ διδασκόντων τε καὶ διδασκομένων καὶ

πάντος ἔξωθεν λογίου καὶ φιλομούσου, ἐπιθυμούντος ἐξ αὐτῆς ὠφελῆσθαι.

2. Ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ ὑποτίθενται καὶ φυλάττονται πάντα τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ ἐπιστημονικὰ ὄργανα καὶ πάντα τὰ ἀρχεῖα τῆς Σχολῆς.

3. Ἡ βιβλιοθήκη καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καταρτίζονται καὶ τελειοῦνται βιβλιοθηκῶν διὰ τε προσφορῶν καὶ ἀφιερωμάτων καὶ δι' ἐτησίας χρηματικῆς ποσότητος, ἀναλόγου τοῖς πόροις τῆς Σχολῆς, προσδιοριζομένοις εἰς προμήθειαν τῶν ἀναγκαιοτέρων καὶ χρησιμότερων βιβλίων τε καὶ ὀργάνων.

4. Οἱ προσφέροντες τῇ Σχολῇ βιβλία ἢ ἄλλην τινα προσφορὰν, λαμβάνουσιν ἐνδεικτικὸν παρὰ τῆς ἐφορίας.

5. Πάντα τὰ βιβλία καὶ τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ ὄργανα, σεσημειωμένα ἀκριβῶς ἐν καταλόγῳ καὶ ἐσφραγισμένα ἰδίᾳ σφραγίδι, παραδίδονται ὑπὸ τῆς ἐφορίας τῷ διευθύνοντι τὴν σχολὴν ὑπ' εὐθύνην αὐτοῦ καὶ φύλαξιν. Ἐν πάσῃ δὲ ἀλλαγῇ τῆς ἐφορίας ἢ τῆς διευθύνσεως, γίνεται ἡ ἀναθεώρησις τῶν καταλόγων, καὶ ἡ τῶν βιβλίων, τῶν χειρογράφων καὶ τῶν ὀργάνων ἀντιπαράθεσις.

6. Εἰς τῶν διδασκάλων καὶ δύο μαθητῶν τῆς ἀνωτέρας τάξεως καὶ ὁ Παιδονόμος ἐνεργοῦσι τὰ τῆς ἐπιστάσεως καὶ φυλάξεως τῆς βιβλιοθήκης καὶ τοῦ ἀναγνωστηρίου.

7. Κατὰ πᾶν ἑξάμηνον ἐκδίδεται ὑπὸ τοῦ Σχολάρχου καὶ ἀναρτᾶται παρὰ τῆ θύρας τῆς βιβλιοθήκης ἢ ἐν περιόπτῳ τόπῳ τῆς σχολῆς τὸ Πρόγραμμα τῶν ἡμερῶν καὶ ὥρῶν, καθ' ἃς ἡ βιβλιοθήκη ἀνοίγεται τοῖς εἰς τὸ ἀναγνωστήριον προερχομένοις καὶ αἰτοῦσι βιβλία.

8. Ἡ ἐν τῇ Μητροπόλει, οἱ διδάσκαλοι καὶ ἄλλα γνωστὰ λόγια καὶ διάσημα πρόσωπα δύνανται λαμβάνειν καὶ παρ' ἐαυτοῖς βιβλία ἐκ τῆς βιβλιοθήκης, ἐπὶ ἀποδείξει, ἀλλὰ μόνον ἐπὶ εἴκοσιν ἡμέρας· εἰ δὲ ἐπὶ μακρότερον χρήζουσι βιβλίου τινος τότε ἀνανεοῦσι τὴν ἀπόδειξιν.

9. Τὰ χειρόγραφα οὐδέποτε οὐδενὶ δανείζονται, ἀλλ' ὁ βουλούμενος ἀναγινώσκει ἢ ἀντιγράφει αὐτὰ ἐνδον τῆς βιβλιοθήκης ἢ τοῦ ἀναγνωστηρίου ἀβλαβῶς.

10. Οἱ μελετῶντες ἐν τῷ ἀναγνωστηρίῳ, ἀναγινώσκουσι καθ' ἑαυτοῦς ἀνεῦ τοῦ ἐλαχίστου θορύβου, προσέχοντες ἐνταυτῷ καὶ περὶ τῆς καθαρότητος τοῦ ἀναγνωσκομένου βιβλίου.

11. Ὁ φθείρας βιβλίον ἢ ὄργανόν τι, ἀποσίνει διπλάσιαν τὴν ἀξίαν τοῦ ὅλου σώματος (εἰ πολύτομον τὸ σύγγραμμα) ἢ ἀναπληροῖ τὰν φθαρέντα τόμον δι' ἄλλου.

12. Τὰ πειραματικὰ ὄργανα, σφαίρας, χάρτας καὶ λοιπὰ ἀναγκαιοῦντα ἐν ταῖς παραδόσεσι, λαμβάνει ὁ ἀρμόδιος διδάσκαλος μόνον κατὰ τὴν ὥραν τῆς παραδόσεως, μεθ' ἣν εὐθὺς ἐπιστρέφει αὐτά.

13. Τὰ ὀθενδήποτε πεμπόμενα ἐπὶ τὸ διανεμηθῆναι τοῖς μαθηταῖς ἀποτίθενται ἐν τῇ βιβλιοθήκῃ μετὰ ἰδίου καταλόγου, καὶ εὐκαίρως διανέμονται ὑπὸ τῆς διευθύνσεως τοῖς ἐπιμελέσει καὶ προκόπτουσι μαθηταῖς.

ἈΡΘΡΟΝ ΓΕΝΙΚΟΝ.

Ὁ παρὼν Κανονισμὸς ἀναθεωρεῖται μετὰ πᾶσαν πενταετίαν ὑπὸ γενικῆς ἐπαρχιακῆς Συνελεύσεως, οἷα ἀνωτέρω (ἐ. 5) διετυπώθη, τέως δὲ διαμένει ἀπαράβατος.

Σημ.— Ἐὰν μία τις ἐφορία παρατηρήσῃ τι εἰσακτικόν, μὴ ὑπάρχον ἐν τῷ Κανονισμῷ ἢ ἄλλως μεταρρυθμιστέον, ἐνεργεῖ τούτο τῇ ἐγκρίσει τῆς Δημογεροντίας καὶ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

Ἡ τὸν Κανονισμὸν συντάξασα Ἐπιτροπή.

Ο ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ.

ΣΕΡΑΠΙΩΝ ΙΩΑΝΝΟΥ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΑΓΓΕΛΙΔΗΣ.

ΜΕΛΕΤΙΟΣ ΜΕΛΙΧΙΔΗΣ.

ΑΒΡΑΜΙΟΣ ΗΛΙΑΔΗΣ.

ΦΙΛΗΠΠΟΣ Π. Γ. ΑΡΙΣΤΟΒΟΥΛΟΣ.

ΑΒΡΑΜΙΟΣ ΚΟΥΖΗΝΟΠΟΥΛΟΣ.

ΙΑΚΩΒΟΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ.

Ν. Σ. ΡΙΖΟΣ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Μ. ΛΕΒΙΔΗΣ.

Συνεζητήθη καὶ ἐνεκρίθη, ὑπὸ Γενικῆς ἐπαρχιακῆς Συνελεύσεως ἐν μηνὶ Σεπτεμβρίῳ ἀρχομένου τοῦ χιλιοστοῦ ὀκτακοσιοστοῦ ἐβδομηκοστοῦ δευτέρου σωτηρίου ἔτους.

Ὅτι γνήσιον καὶ ἀκριβὲς ἀντίγραφον τοῦ ἐγκριμένου Κανονισμοῦ:

† Ὁ Καισαρείας ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΛΕΟΒΟΥΛΟΣ.

ΤΥΠΟΙΣ «ΒΥΖΑΝΤΙΔΟΣ.»

ΤΥΠΟΣ «ΒΥΖΑΝΤΙΔΟΣ.»